Suuri valiokunta

Perjantai 12.6.2020 klo 13.30—14.26

Läsnä
puheenjohtaja Satu Hassi vihr
1. varapuheenjohtaja Jani Mäkelä ps
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Sari Essayah kd
jäsen Maria Guzenina sd
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Ville Kaunisto kok
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Jouni Ovaska kesk
jäsen Lulu Ranne ps
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Iiris Suomela vihr
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Anne-Mari Virolainen kok
varajäsen Hussein al-Taee sd
varajäsen Sanna Antikainen ps
varajäsen Mari Holopainen vihr
varajäsen Inka Hopsu vihr
varajäsen Matias Marttinen kok
varajäsen Matias Mäkynen sd
varajäsen Anders Norrback r
varajäsen Arto Pirttilahti kesk
varajäsen Jenna Simula ps
varajäsen Peter Östman kd

Sihteerit
valiokuntaneuvos Peter Saramo
valiokuntaneuvos Anna Sorto

Pöytäkirja SuVP 27/2020 vp

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 29 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Muutokset valiokunnan kokoonpanossa

Esityslistan liite PPK_91_2020.pdf
Esityslistan liite PPK_92_2020.pdf

Merkitään, että Eduskunta on hyväksynyt edustaja Kurvisen ja edustaja Pirttilahden vapautuspyynnön suuren valiokunnan jäsenyydestä 10.6.2020 (PPK 91/2020 vp)

Merkitään, että Eduskunta on valinnut edustaja Kulmunin ja edustaja Ovaskan suuren valiokunnan jäseniksi sekä edustaja Pirttilahden suuren valiokunnan varajäseneksi 11.6.2020 (PPK 92/2020 vp)

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotusluonnoksesta valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EU) N:o 651/2014 muuttamisesta, de minimis -asetuksen (EU) N:o 1407/2013 soveltamisajan jatkamisesta sekä eräiden horisontaalisten valtiontukisuuntaviivojen muuttamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 22/2020 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

5. Valtioneuvoston selvitys: Komission lisätalousarvioesitys nro 5 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2020 ja komission ehdotus ennakoimattomiin menoihin varatusta liikkumavarasta

Valtioneuvoston E-selvitys E 66/2020 vp
Liiteasiakirja Komission lisätalousarvioesitys nro 5 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2020 ja komission ehdotus ennakoimattomiin menoihin varatusta liikkumavarasta A 5

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten valtiovarainvaliokuntaan.

6. Valtioneuvoston selvitys: EU; Kemikaalit; REACH-asetuksen liitteen XVII mukainen lyijyhaulien kosteikkokäyttöä koskeva rajoitusehdotus

Valtioneuvoston E-selvitys E 63/2020 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 7/2020 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 13/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 7/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 13/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi puolustusvaliokunnan kannanoton: Puolustusvaliokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan painottaen asian jatkokäsittelyssä reserviläisten omaehtoisen ampumatoiminnan toimintaedellytysten turvaamista.

Puheenvuoron käytti ed. Mäkelä.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 46/2020 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien lausuntojen mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta EU:n ulkosuhderahoitusjärjestelmäksi rahoituskaudelle 2021–2027, sisältäen ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen perustamisesta; neuvoston asetukseksi naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välinettä täydentävän, Euratomin perustamissopimukseen perustuvan eurooppalaisen ydinturvallisuusvälineen perustamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta; neuvoston päätökseksi merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä; sekä unionin ulkoasioiden korkean edustajan ehdotuksen neuvoston päätökseksi Euroopan rauhanrahaston perustamisesta.

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 88/2018 vp
Valiokunnan lausunto PuVL 15/2018 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 13/2018 vp
U-jatkokirjelmä UJ 7/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. U 88/2018 vp

8. Valtioneuvoston selvitys: Komission työohjelma 2020

Valtioneuvoston E-selvitys E 12/2020 vp
E-jatkokirjelmä EJ 10/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. EJ 10/2020 vp - E 12/2020 vp

9. Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 1305/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista väliaikaista tukea maaseuturahastosta koronaviruspandemian aiheuttaman tilanteen vuoksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 54/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi maa- ja metsätalousvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

10. Valtioneuvoston selvitys: Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja Alueiden komitealle - EU:n maailmanlaajuiset koronavirustoimet

Valtioneuvoston E-selvitys E 55/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

11. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonannot muutoksiksi valtiontukitoimenpiteitä talouden tukemiseksi tämänhetkisessä COVID-19 -epidemiassa koskeviin tilapäisiin puitteisiin

Valtioneuvoston E-selvitys E 65/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi talousvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

12. Eurooppaministerien epävirallinen videokokous 16.6.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 76/2020 vp
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 76/2020 vp A 12

Valmistelu

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

13. Ulkoministerien epävirallinen videokokous 15.6.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 77/2020 vp
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 77/2020 vp A 13

Valmistelu

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

14. Epäviralliset liikenne- ja televiestintäministereiden videokokoukset 4. - 5.6.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 64/2020 vp
EUN-raportti EU-televiestintäministereiden epävirallinen videokokous 5.6.2020 A 14

Merkittiin raportti saapuneeksi"EU-televiestintäministereiden epävirallinen videokokous 05.06.2020"

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä. Merkittiin selvitys saaduksi.

15. Kauppaministerien epävirallinen videokokous 9.6.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 65/2020 vp
EUN-raportti Kauppaministereiden epävirallinen videokokous 9.6.2020 A 15

Merkittiin raportti saapuneeksi Kauppaministereiden epävirallinen videokokous 9.6.2020

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä. Merkittiin selvitys saaduksi.

16. Työ- ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 9.6.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 68/2020 vp
EUN-raportti Työ- ja sosiaaliministereiden epävirallinen videokokous elpymispaketista A 16

Merkittiin raportti saapuneeksi"Työ- ja sosiaaliministereiden epävirallinen videokokous elpymispaketista"

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä. Merkittiin selvitys saaduksi.

17. Toissijaisuusasioiden lista

Esityslistan liite Toissijaisuusasioiden_lista_12.6.2020.pdf A 17

Valiokunta merkitsi toissijaisuusasioiden listan saapuneeksi.

18. Valtioneuvoston selvitys: EU:n elpymissuunnitelma; MFF+ ja elpymisväline

Valtioneuvoston E-selvitys E 64/2020 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 2/2020 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selvitys: EU:n elpymissuunnitelma; MFF+ ja elpymisväline A 18
Eriävä mielipide eriävä_ps_e64.pdf B 18
Eriävä mielipide eriävä_kd_e64.pdf C 18
Eriävä mielipide eriävä_kokoomus_e64.pdf D 18

Valtiovarainvaliokunnan lausunto VaVL 2/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 16/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Talousvaliokunnan lausunto TaVL 15/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Merkittiin saapuneeksi maa- ja metsätalousvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Merkittiin saapuneeksi sivistysvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. E 64/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. E 64/2020 vp

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yleiskeskustelun aikana ed. Mäkelä esitti, ed. Antikaisen kannattamana, että lausuntoluonnos saisi pöydälle jaetussa eriävässä mielipiteestä 1 ilmenevän sisällön. Ed. Virolainen esitti, ed. Satosen kannattamana, että lausuntoluonnos saisi pöydälle jaetusta eriävästä mielipiteestä 2 ilmenevän sisällön. Ed. Essayah esitti, että lausuntoluonnos saisi pöydälle jaetusta eriävästä mielipiteestä 3 ilmenevän sisällön. Ed. Essayahin esitys raukesi kannattamattomana.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin ensin äänestää ed. Mäkelän ehdotuksesta ed. Virolaisen esitystä vastaan. Äänestyksen päätyttyä 6-6 (13 tyhjää) ed. Mäkelän ehdotus todettiin voittaneeksi arvonnan jälkeen. Tämän jälkeen äänestettiin Mäkelän ehdotuksesta pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 14—6, (5 tyhjiä).

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä päätettiin yksimielisesti lisätä 9. perustelukappaleen 1. virkkeeseen sivulause ”,joskin perustuslakivaliokunta aikaisemmin käsitteli erilaisia tilanteita.”; muuttaa 20. perustelukappale seuraavasti: ”Suuri valiokunta toteaa, että elpymispakettia koskevassa selvityksessä on annettu niistä vastuista, jotka järjestely maallemme synnyttää, paras tällä hetkellä mahdollinen arvio.”; ja lisätä 25. perustelukappaleen 3. virkkeeseen sanat ”tai –vero”.

Ed. Virolainen esitti ed. Satosen kannattamana, että 29. perustelukappaletta täydennettäisiin seuraavasti: ”Suuri valiokunta katsoo, että ehtona elpymisrahaston luomiselle on EU:n tehtävä toimia, jotka parantavat jäsenmaiden velkakestävyyttä. Toimiva valuuttaunioni edellyttää unionin tasoista tulonsiirto- ja riskintasausmekanismia ja rinnalla vahvaa markkinakuria jäsenmaiden tasolla. Tavoitteenamme on valuuttaunioni, johon voitaisiin palauttaa markkinakurin periaate. Suomen tavoitteena on valuuttaunioni, johon voitaisiin palauttaa markkinakurin periaate. Markkinakurin palauttaminen edellyttää sitä, että jäsenmaiden velat ovat kestävällä tasolla ja että ne on hinnoiteltu todellisen riskin mukaan. Vahvan sijoittajanvastuun periaatteen toteutuminen edellyttää velkajärjestelymekanismin käyttöönottoa. Velkajärjestelyn vaikutus syntyy siitä, että valtionvelan korko hinnoitellaan oikein, jolloin heikommassa kunnossa olevien euroalueen velkojen korot ovat kovemmat, jonka seurauksena halukkuus velanottoon vähenee. Valtioneuvoston tulisi kytkeä velkajärjestelymekanismi osaksi EU:n budjettiratkaisua. Samalla valiokunta tukee Euroopan vakausmekanismin (EVM) kehittämistä Euroopan valuuttarahaston suuntaan. EVM:n toiminta tulee eriyttää suoraan koronakriisiin liittyvistä toimista. Sen tulee toimia jatkossakin jäsenmaiden viimesijaisena kriisirahastona, jonka tarjoama rahoitus on tiukasti ehdollista. EVM:n oikeuspohja tulee saattaa Euroopan unionin sopimuksiin. Euroopan valuuttarahasto olisi tulevaisuudessa kansainväliseen valuuttarahastoon (IMF) verrannollinen toimija, joka laatisi tukea hakevasta jäsenmaasta riippumattoman velkakestävyysarvion ja vahtisi selvin kriteerein velkajärjestelyn ja siihen liitettävän talousohjelman toteutumista.”.

Ed. Virolainen esitti ed. Satosen kannattamana, että 31. perustelukappaletta täydennettäisiin seuraavasti: ”Valiokunnan mielestä EU-rahoituksen tulee olla vahvasti ehdollista sekä

välineiden tarkkarajaisia. Rahoitus pitää sitoa talouden rakenteiden uudistamiseen ja kilpailukyvyn parantamiseen, oikeusvaltioperiaatteeseen sekä kestäviin investointeihin. Valiokunta katsoo, että vain tiukan talouspoliittisen ehdollisuuden kautta pääsemme koronakriisistä ulos. Valtioneuvoston kanta ei riittävällä tavalla aseta tukea saaville jäsenmaille rakenne- ja talouspoliittisia ehtoja.”.

Ed. Virolainen esitti ed. Satosen kannattamana, että 36. perustelukappaletta täydennettäisiin seuraavasti:”Valiokunta katsoo, että elpymisrahaston varoja ei voida käyttää aiemmin syntyneiden rakenteellisten vaurioiden korjaamiseen, vaan niiden käyttö on rajattava koronakriisin aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin vaurioihin. Tämän toteuttamiseksi valtioneuvoston tulee ajaa tarkkarajaisia ja kohdennettuja kriteereitä elpymisrahastolle.”.

Ed. Virolainen esitti ed. Satosen kannattamana, että 37. perustelukappaletta täydennettäisiin seuraavasti:”Valiokunta alleviivaa, että EU:n velasta ei voi sopia, ellei ole tiedossa, miten se maksetaan pois. Valtioneuvoston tulee neuvotteluissa pitää prioriteettina kestävän takaisinmaksusuunnitelman luomista.”.

Ehdotukset hylättiin äänin 14-5, (6 tyhjiä).

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ps, kok, kd

19. Muut asiat

MEP videotapaaminen EU:n elvytyspaketista tiistaina 16.6 klo. 14.30 alkaen

Ilmoittautuneet: pj Hassi, vpj Kyllönen, ed Biaudet, ed Essayah, ed Heikkinen, ed Heinäluoma, ed. Kiljunen, ed Virolainen, ed Ovaska

Seuraavassa kokouksessa ke 17.6.2020 valiokunnan kesäkakkukahvit

20. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 17.6.2020 klo 12.30

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto